

SEMINARIUM WYKŁADOWCÓW TEOLOGII DOGMATYCZNEJ

Potrzeba recepcji wyników międzywyznaniowych dialogów doktrynalnych w wykładach dogmatyki – to temat Seminarium Wykładowców Teologii Dogmatycznej, które odbyło się w dniach 6-7 listopada 1996 roku w Opolu/Kamieniu Śl. Międzywyznaniowe dialogi służą rozwojowi teologii, która według słów wprowadzenia bp. A. Nossola, oparta jest na trzech cnotach teologicalnych: „wierze, która pozwala widzieć inaczej; nadziei, która pozwala widzieć dalej; miłości, która pozwala widzieć głębiej”

Ks. prof. dr hab. Stanisław Celestyn Napiórkowski OFMConv. na wstępie swojego referatu pt. „Profesor dogmatyki wobec międzykościelnych dialogów ekumenicznych. Wprowadzenie w problematykę”, obdarował uczestników graficzną ilustracją międzykościelnych dialogów teologicznych prowadzonych przez protestantów i anglikanów oraz międzykościelnych dialogów doktrynalnych prowadzonych na forum światowym, z uwzględnieniem tylko tych Kościołów, które prowadzą dialog z Kościołem rzymskokatolickim. Ojciec Napiórkowski zaprezentował także zbiór już ok. 100 dokumentów zawierających uzgodnienia dialogów międzywyznaniowych. Zbiór obejmuje dokumenty z lat 1931-1992. Został wydany w języku niemieckim pt: „Dokumente wachsender Uberstimmung”, w dwóch tomach (Bd. 1-2), Paderborn 1993. Ponadto, w „doświadczeniu osób i wspólnot chrześcijańskich prowadzących ze sobą dialog ekumeniczny” widzi Ojciec Profesor „nowe *locus teologicus*”

Ks. prof. dr hab. Waław Hryniewicz OMI mówił na temat: „Myśleć razem z innymi. Doświadczenia teologa w dialogu z prawosławiem” Dialog ekumeniczny ma wymiar pneumatologiczny – podkreślał Ojciec Profesor. Można w nim doświadczyć działania Ducha Świętego. Bardziej szczegółowo omówił problem „Filioque”, który stanowi nadal największą trudność dialogu z prawosławiem. Ks. Hryniewicz zwrócił uwagę, że liturgiczne wyznanie wiary wypowiedane podczas Eucharystii w Kościele rzymskokatolickim nie jest Credo Nicejsko-konstantynopolitańskim, które w swojej oryginalnej wersji nie zawiera „Filioque” Według ks. Hryniewicza, dodatek do rzymskokatolickiego Credo nie jest potrzebny. Wyraził życzenie powrotu do oryginalnego tekstu Symbolu Wiary Nicejsko-konstantynopolitańskiego.

Na temat dialogu katolicko-luterańskiego prowadzonego od 1967 roku mówił ks. bp prof. dr hab. Alfons Nossol w referacie pt. „Ekumeniczne znaczenie dialogu katolicko-luterańskiego na temat usprawiedliwienia” Obie strony zgadzają się na określenie usprawiedliwienia, które dokonuje się „przez łaskę i wiarę”, co oznacza: „przyjęcie ludzi grzesznych przez Boga i otrzymanie Ducha Świętego” W ostatniej fazie dotychczasowych rozmów Światowa Federacja Luterańska i Papieska Rada ds. Jedności Chrześcijan opracowały wspólną Deklarację w formie Wyznania Wiary.

Przewodniczący Sekcji Dogmatyków Polskich ks. dr hab. Piotr Jaskóła mówił na temat: „Eklezjologia i sakramentologia uzgodnień katolicko-reformowanych” W dialogu z Kościołami reformowanymi podkreśla się wspólnie potrzebę ciągłego

i wytrwałego słuchania tego, co mówi Chrystus; Kościół musi stale słuchać Jego słów, ponieważ „wiara i Kościół rodzi się *ex auditu*” Wspólnie zostaje przyjęte określenie Kościoła jako „sakramentu łaski” Urząd w Kościele jest uznawany za jeden z charyzmatów, ale przy tym dostrzega się udział wspólnoty wierzących przy powierzaniu urzędu. W Eucharystii uznaje się „obecność sakramentalną i personalną” Chrystusa: żywy Pan celebrytuje Eucharystię.

Nie ma pełni chrześcijaństwa bez Maryi, Matki Chrystusa. A jednak Osoba Matki Bożej staje się swoistym „znakiem sprzeciwu” w rozmowach ekumenicznych. Na ten trudny temat mówił ks. prof. dr hab. Wojciech Życiński w referacie pt. „Maryja w dialogach międzykościelnych. Nadzieje i oczekiwania” Protestanci odrzucają pośrednictwo Maryi zarzucając katolikom antropocentryzm soteriologiczny. Nie przyjmują też dogmatów mariologicznych. Mariologię katolicką uważają za tzw. „teologię naturalną”, która stanowi zagrożenie dla protestanckiej teologii łaski. Prawosławni podkreślają macierzyństwo duchowe Maryi, natomiast anglikanie przyjmują jedynie prawdę o Bożym Macierzyństwie Maryi.

Na pochmurnym tle mariologicznych dyskusji ekumenicznych widnieją jednak promyki nadziei. Istnieją głosy wzywające do powrotu do mariologii Reformatorów. Teologowie protestanccy próbują interpretować pozytywnie katolickie dogmaty maryjne. Na przykład jeden z nich uważa Wniebowzięcie za „egzemplifikację chrześcijańskiego przeznaczenia”

Ostatni referat wygłosił zaproszony gość Sekcji Dogmatyków ks. dr hab. Waldemar Chrostowski na temat: „Zbratani przeciwnicy. Wyzwania dialogu katolicko-żydowskiego” Czy dialog katolicko-żydowski można uważać za dialog ekumeniczny? Ks. Chrostowski opowiada się za włączeniem go w dialog ekumeniczny ze względu na „wyjątkowe miejsce judaizmu” wśród innych religii świata i jego ścisły związek z chrześcijaństwem. Powołując się na liczne wypowiedzi Jana Pawła II ukazał potrzebę i ważność dialogu z judaizmem, albowiem „kto spotyka Jezusa Chrystusa – spotyka judaizm” (Jan Paweł II). Teologicznym motywem tego dialogu jest więc „konkretyzacja Wcielenia” wobec niebezpieczeństwa jakiegoś rozmycia tej fundamentalnej prawdy wiary. Ks. Chrostowski wskazał także na trudności dialogu katolicko-żydowskiego określając go raczej jako „dialog z poszczególnymi żydami, z których każdy jest dla siebie papieżem”

Przy zakończeniu Seminarium wszyscy uczestnicy wyrazili swój sprzeciw wobec planu ograniczenia wykładów dogmatyki na teologicznych fakultetach w Polsce w myśl nowego projektu *Ratio studiorum*. Opowiedzieli się natomiast za przyjęciem na wszystkich polskich uczelniach katolickich jednolitego planu wykładów dogmatyki według wzoru KUL-owskiego (trynitologia, chrystologia integralna, eklezjologia, sakramentologia, protologia, o jedynym Bogu, eschatologia, charytologia z pneumatologią).

Na zakończenie należy wspomnieć o serdecznej, braterskiej atmosferze panującej na Sympozjum dzięki gościnnemu i życzliwemu Wydziałowi Teologicznemu Uniwersytetu Opolskiego. Słowa podziękowania i uznania za bardzo sprawną organizację należą się organizatorom Sympozjum.

ks. Włodzimierz Wołyniec